

Telhetetlen, mint a papzsák

Ezt a közmondást sokan ismerik, az eredetét azonban igen kevesen. A közmondás eredete ez:

A mócsi* római katolikus hívek lelki szükségleteiről a hatvanas években egy Raffy nevezetű plébános gondoskodott, aki híres volt jókedvéről, egyszerű magyaros tréfáiról. Fő nevezetessége az volt, hogy abban az időben senki sem tudta úgy eltáncolni a [köl;rmagy art](#), mint ő. Lakadalmakon és házi multságokon ezt gyakran produkálta a vigadozó vendégek szerfeletti gyönyörködtetésére. Szerették is őt mindenütt, vallás és nemi különbség nélkül. De az eklézsiája szegény volt. Mócs lakossága oláh és kálvinista magyarokból állott, neki alig volt tizenöt családja. Így, míg más helyeken levő pályatársai gondtalanul éltek, ő többször szenvedett szükségét. Egyszer aztán egy ilyen szorult helyzetben a közeli faluba, Cegébe ment gróf Vass Jánoshoz, hogy egy zsák búzát kérjen. Előadva szegénységét, a szűkszavú gróf így szólt:

— Péter, hozzon egy zsákot!

A pap jókedvűen fordult haza Mócsra s rögtön a református papnéhoz sietett, akiről tudta, hogy jó erős ponyvája van. Ezt kölcsönkérte s még azon este egy szegényasszony szomszédjával összevarratta, akihez ezen utasítást intézte:

— Varrja össze jól, minden oldalról a ponyvát és csak annyi helyet hagyjon, ahol egy vékányi mérték beférjen.

Másnap reggel a pap egy ökrös szekérrel ismét a cegei gróf udvarán volt, aki előhívatta tisztartóját s így szólt hozzá:

— Töltse meg a tisztelendő úr zsákját tiszta búzával!

A tisztartó a parancsot teljesítendő, a zsákot bevitte a magtárba s hozzálátott annak megtöltéséhez, de eközben már észrevette a furfangot, azonban hagyta a dolgot a maga menetére. Bizonyos idő múlva a tisztartó bemegy a grófhöz és jelenti, hogy az egyik hombárt már kiürítette, de a zsák még félig sincs. A gróf haragosan rivallt rá:

— Mit beszél maga? Hát nekem csak annyi búzám legyen? Megmondtam, hogy a papnak tölts meg a zsákját, mert megígértem!

A zsák megtelt, de alig tudták a magtár tágas ajtain kihozni. Tíz ember alig bírta a szekérre tenni, gerendák és másféle emelőeszközök segítségével. A mócsi plébánosnak egy évig nem volt kenyérre gondja.

A plébános tettén országszerte sokat nevettek és közben megszületett az ismert közmondás.

**Az egykori járási székhely Mocs az Erdélyi medence központi részén, Kolozsvártól 40 kilométerre fekszik. Első írott említése 1219-ből való. A későbbiekben, a falu nevében a hosszú ó-s és a rövid o-s alak váltakozik: a település és a környék lakossága ma is hosszú ó-val ejti (Mócs), a magyar helységnévtár viszont rövid o-val rögzíti. A Mocs helységnév pusztaszemélynévből keletkezett, magyar névadással, az alapjául szolgáló személynév talán szláv eredetű. Román neve a magyarból való. A településnek 1332-ben plébániatemploma van, ebben az évben papja, János a pápai tizedjegyzék szerint 60 új banálist fizet. Középkori katolikus lakossága a reformáció során reformátussá lesz, a templommal együtt, anyaegyházzal. A 17. században magyar lakossága annyira meggyérült, hogy 1673-ban már csak filia. Lakosságának kevesebb, mint 10%-a magyar, döntően reformátusok.*

Forrás: Téli Esték, 1914. 18. évfolyam, 12. szám 4.

Telhetetlen, mint a papzsák

Írta: Ismeretlen szerző

2018. október 25. csütörtök, 00:00 - Módosítás: 2022. július 06. szerda, 10:46

https://library.hungaricana.hu/hu/view/TeliEstek_1914/?query=v%C3%A1s%C3%A1r&p=19&layout=s